

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTURYA CUMHURİYETİ ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 9.4.2000 Sayı: 24015)

Kanun No
4561

Kabul Tarihi
4.4.2000

MADDE 1. – 28 Ekim 1999 tarihinde Viyana’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
AVUSTURYA CUMHURİYETİ
ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti
ile
Avusturya Cumhuriyeti

Her iki devletin sosyal güvenlik alanındaki ilişkilerini geliştirmek ve hasıl olan hukukî gelişme ile uyum sağlamak arzusu içinde,

Her iki devletin vatandaşlarının sosyal güvenlik hakkındaki iç mevzuatlarının uygulanmasında eşit muameleye tabî tutulmaları, keza kazanılmış ve kazanılacak hakların korunması ilkesinden hareket ederek,

Aşağıdaki Anlaşma üzerinde mutabakata varmışlardır.

BÖLÜM I
Genel Hükümler
Madde 1
Kavramların Tarifi

(1) Bu Anlaşmada;

1. “Türkiye”

Türkiye Cumhuriyeti’ni,

“Avusturya”

Avusturya Cumhuriyeti’ni,

2. “Mevzuat”

2 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen sosyal güvenlik kolları ile ilgili olarak bir Âkit Taraf ülkesinde veya bu ülkenin bir kısmında yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmelikler ile hukukî değeri olan genel idarî düzenlemeleri, genel emir ve talimatları,

3. “Yetkili Makam”

2 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen mevzuatın uygulanması ile görevlendirilen Federal Bakanlar ve/veya Bakanları,

4. “Sosyal Sigorta Mercii”

2 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen mevzuatı veya bu mevzuatın bir kısmını uygulamakla görevlendirilen kuruluş veya makamı,

5. “Yetkili Sosyal Sigorta Mercii”

İlgili kişinin yardım isteğinde bulunduğu sırada bağlı olduğu sosyal sigorta mercii’ni veya en son sigortalı olduğu Âkit Taraf ülkesinde bulunsaydı bağlı olacağı sosyal sigorta mercii’ni,

6. “İkamet Yeri”

Daimi olarak ikâmet edilmekte olan yeri,

7. “Geçici İkamet”

Geçici olarak oturulan yeri,

8. “Aile Ferdî”

Nam ve hesabına yardımların yapılacağı sosyal sigorta mercii’nin merkezinin bulunduğu Âkit Taraf mevzuatına göre yardım görecek olan bir aile ferdini,

9. “Sigortalılık Süreleri”

Prim ödeme süreleri ile her iki Âkit Taraf mevzuatına göre muadil kabul edilen süreleri,

10. “Para Yardımı”, “Aylık” veya “Gelir”

Bir para yardımını, devletçe yapılan kısımları da içeren aylık gelirleri, her türlü zam ve yardımları, intibak farklarını, ek ödemeleri ve keza prim iadesi olarak yapılan toptan ödemeler ile diğer ödemeleri,

ifade etmektedir.

(2) Bu Anlaşmadaki diğer kavramlar, tarafların kendi mevzuatlarındaki anlamlarda kullanılmaktadır.

Madde 2

Objektif Yetki Alanı

(1) Bu Anlaşma hükümleri aşağıdaki yazılı sigorta kolları ile ilgili mevzuat hakkında uygulanır.

1. Avusturya bakımından;

a) Hastalık sigortası,

b) Kaza sigortası,

c) Noterlere ilişkin özel sigorta mevzuatı hali hariç, Emeklilik Sigortası,

2. Türkiye bakımından;

a) Hastalık ve Analık Sigortası (T. C. Emekli Sandığı ve Bağ-Kur mevzuatı hariç),

b) İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortası,

c) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası.

(2) Bu Anlaşma ayrıca 1 inci fıkrafta belirtilen mevzuatı birleştiren, değiştiren veya tamamlayan tüm mevzuat hakkında da uygulanır.

Madde 3

Kişisel Geçerlilik Alanı

Bu Anlaşma aşağıdaki kişiler için geçerlidir :

a) Haklarında bir veya her iki Âkit Taraf mevzuatının geçerli olduğu veya geçerli olmuş bulunduğu kişiler,

b) (a) bendinde belirtilen kişiler dolayısıyla hak sahibi olanlar.

Madde 4

Eşit Muamele

(1) Bir Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında, bu Âkit Taraf vatandaşları;

a) Diğer Âkit Taraf vatandaşları,

b) Mültecilerin Hukukî Durumu Hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Anlaşma ile buna ilişkin 31 Ocak 1967 tarihli Protokolde belirtilen ve Âkit Taraflardan birisinin ülkesinde ikamet eden mülteciler,

c) Âkit Taraflardan birisinin ülkesinde ikamet eden, Vatansızların Hukukî Durumu Hakkındaki 28 Eylül 1954 tarihli Anlaşmada belirtilen vatansızlar ile eşit muameleyle tabi tutulurlar.

(2) 1 inci fıkrâ hükmü;

a) Avusturya mevzuatının seferberlik hizmet süreleri ve bu sürelere muadil süreleri nazarı itibare alan ilgili hükümlerine,

b) Her iki Âkit Tarafın sigortalılarının işçi ve işveren kuruluşları ile sigorta birliklerinin yönetim organları ve sosyal güvenlik konusundaki mahkemelerinin karar mekanizmalarına katılmalarına ilişkin mevzuatlarına,

c) Her iki Âkit Tarafın, Âkit Taraflardan birinin üçüncü bir ülkedeki resmî bir temsilciliğinde veya böyle bir temsilciliğin mensubunun yanında çalışan kimselerin sigortalanmasına ilişkin hükümlerine,

d) Her iki Âkit Devlet tarafından imzalanan anlaşmalardaki sigortalılık yükünün üstlenilmesini içeren düzenlemelerine,

uygulanmaz.

Madde 5

Yardımların Transferi

(1) Âkit Taraflardan birisinin mevzuatına göre, 4 üncü maddede belirtilen bir kişiye veya bu kişinin geride kalanlarına ödenmesi gereken emekli aylıkları, gelir ve sair para yardımları, şayet bu Anlaşmada aksine bir hüküm yoksa, haksahibine diğer Âkit Taraf ülkesinde ikâmet etmesi halinde de ödenir.

(2) 1 inci fıkrâ hükmü, Avusturya mevzuatına göre ödenen denkleştirme yardımı bakımından uygulanmaz.

BÖLÜM II

Uygulanacak Mevzuat

Madde 6

Genel Düzenleme

(1) 7 ve 8 inci maddelerde aksine bir hüküm yok ise, kazanç getiren bir işte çalışanlar hakkında, işin yapıldığı ülke mevzuatı uygulanır. Bu durum, çalışan kişinin ikamet yerinin veya işverenin merkezinin diğer Âkit Taraf ülkesinde bulunması halinde de geçerlidir.

(2) Memurlar ve bunlara eşit durumda bulunan personel için, idarî mercilerinde çalıştıkları Âkit Taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 7

Özel Düzenlemeler

(1) Bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden işçiler kendilerini, iki Âkit Taraf ülkesinde devamlı olarak çalıştıran bir işveren tarafından diğer Âkit Taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, bunlar hakkında, diğer Âkit Taraf ülkesinde çalıştıkları 24 takvim ayının sona ermesine kadar, sanki bunlar hâlâ gönderen Âkit Taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi, bu Âkit Taraf mevzuatına tabi tutulurlar.

(2) Merkezi Âkit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir hava nakliyat firmasının işçileri, bu firmanın bulunduğu ülkeden diğer Âkit Taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, bu işçiler hakkında, sanki gönderen taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi, bu Âkit Taraf mevzuatı uygulanır.

(3) Bir geminin mürettebatı ile bu gemide sadece geçici olarak çalışmayan diğer şahıslar hakkında, bu geminin bayrağını taşıdığı Âkit Taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 8

Diplomatik ve Konsüler Personel

Diplomat ve muvazzaf Konsoloslar ile Diplomat ve muvazzaf Konsoloslar tarafından yönetilen temsilciliklerin idarî ve teknik personeli ve keza bu temsilciliklerin resmî hizmet personeli ve Konsoloslar tarafından yönetilen temsilciliklerin Diplomatları, muvazzaf konsolosları ve üyelerinin münhasıran ev hizmetlerinde çalıştırılan hizmetlileri hakkında, diplomatik ilişkiler hakkındaki Viyana Anlaşması ile Konsolosluk ilişkileri hakkındaki Viyana Anlaşması hükümleri uygulanır.

Madde 9

Muafiyet

(1) Çalışılan işin nevi ve mahiyeti gözönünde tutularak işçi ve işverenin müştereken müracaat etmeleri üzerine, her iki Âkit Taraf yetkili makamları anlaşarak 6 ila 8 inci maddelerin istisnaî olarak uygulanmasından muaf tutulmalarını kararlaştırabilirler.

(2) Bir işçi hakkında, 1 inci fıkra gereği Âkit Taraflardan birinin mevzuatının geçerli olmasına rağmen, bu işçi diğer Âkit Taraf ülkesinde çalışıyorsa, o takdirde, kendisine birinci Âkit Taraf mevzuatı, sanki bu Âkit Taraf ülkesinde çalışıyormuş gibi uygulanır.

BÖLÜM III

Özel Hükümler

Kısım 1

Hastalık, Analık ve Ölüm (Cenaze Yardımı)

Madde 10

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Bir kimsenin her iki Âkit Taraf ülkesinde sigortalı olarak çalışmış olması halinde, bu sigortalılık süreleri, bir yardım hakkının kazanılması, idamesi ve ihyası bakımından, aynı zamana rastlamamak şartıyla, birleştirilir.

Madde 11

Sağlık Yardımları

(1) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlık yardımlarının yapılması için gerekli koşulları yerine getiren ve

4561

4.4.2000

- a) diğ er Âkit Taraf ÷lkesinde ikâmet eden veya
- b) diğ er Âkit Taraf ÷lkesindeki geçici ikameti sırasında durumu derhal yardım yapılmasını gerektiren ve tedavi edilmek üzere diğ er Âkit Taraf ÷lkesine gitmemiş olan veya
- c) sağlık durumu nedeni ile gerekli tedaviyi g÷rmek üzere, yetkili sosyal sigorta merciinden diğ er Âkit Taraf ÷lkesine gitmesine izin verilen veya verilecek olan bir kimse, yetkili sosyal sigorta mercii nam ve hesabına olmak üzere, geçici ikamet ettiği veya devamlı ikamet ettiği ÷lkeledeki sosyal sigorta merciinden, bu merciin uyguladığı mevzuata g÷re, sanki bu sosyal sigorta merciinde sigortalı imiş gibi, sağlık yardımlarını talep etme hakkına sahiptir.

(2) 15 inci maddenin 2 nci fıkrasına g÷re, masrafların g÷t÷r÷ olarak tazmin edilmesi hususunun kararlaştırılmamış olması durumunda, 1 inci fıkrada zikredilen hallerde; vücut protezlerinin, büyük maliyetli yardımcı maddelerin ve önemli sağlık yardımlarının yapılması, yardımın ilgili kişinin yaşam ve sağlığının ciddi olarak tehlikeye sokulmaksızın ertelenebilecek olması durumunda, yetkili sosyal sigorta merciinin önceden muvafakatının alınmasına bağlıdır.

(3) Bundan önceki fıkralar, aile fertlerine de aynı şekilde uygulanır.

(4) 1 inci fıkranın (b) ve (c) bendleri Avusturya'da, serbest meslek erbabı olarak çalışan doktorların, diğ hekimlerinin ve diğçilerin sadece aşağıda belirtilen şahısların muayene ve tedavileri ile ilgili olarak yaptıkları hizmetler için geçerlidir :

- a) Avusturya'da geçici ikamet ederek çalışmalarını icra eden şahıslar ve bunların refakatinde bulunan aile fertleri,
- b) Avusturya'da ikamet eden aile fertlerini ziyaret eden şahıslar,
- c) Başka nedenlerle Avusturya'da geçici olarak ikâmet eden ve ikamet ettikleri yerdeki yetkili bölge hastalık sandığı nam ve hesabına ayakta tedavi edilen kimseler.

Madde 12

Para Yardımları

(1) 11 inci maddenin 1 inci fıkrasında zikredilen hallerde para yardımları, yetkili sosyal sigorta mercii tarafından, bu merciin uyguladığı mevzuata g÷re yapılır.

(2) Bir Âkit Taraf mevzuatına g÷re para yardımları miktarının aile ferdi sayısına bağlı olarak yapılması halinde, yetkili sosyal sigorta mercii, yasal olarak diğ er Âkit Taraf ÷lkesinde ikamet eden aile fertlerini de nazarı itibare alır.

Madde 13

Emekli Aylığı Alanlar

(1) Âkit Tarafların emekli sigortasından kendilerine aylık bağlanmış bulunan aylık sahipleri hakkında, bunların ÷lkesinde ikamet ettikleri Âkit Tarafın aylık sahiplerinin hastalık sigortasına ilişkin mevzuatı uygulanır. Sadece diğ er Âkit Taraf mevzuatına g÷re bir aylığın bağlanması, bu aylık, ilk Âkit Taraf mevzuatına g÷re bağlanmış bulunan aylık olarak geçerlidir.

(2) 1 inci fıkraya hükmü, aylık tahsis talebinde bulunanlar için de geçerlidir.

Madde 14

Geçici veya Sürekli İkamet Yeri

Sosyal Sigorta Mercii

11 inci maddenin 1 inci fıkrası ve 13 üncü maddenin 1 inci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen durumlarda yardımlar

Avusturya'da ilgili kişinin geçici veya daimi ikamet ettiği yerdeki ilgili Bölge Hastalık Kasası,

Türkiye'de Sosyal Sigortalar Kurumu,
tarafından yapılır.

Madde 15

Masrafların Tazmini

(1) Yetkili sosyal sigorta mercii, 11 inci madde ile 13 üncü maddenin 1 inci fıkrasının ikinci cümlesi gereği, idarî masraflar dışındaki masrafları geçici veya daimi ikamet yerindeki sosyal sigorta merciiine tazmin eder.

(2) Yetkili makamlar, idarî işlerin basitleştirilmesi amacı ile bütün vak'alar veya belirli vak'a grupları için, münferit hesaplaşmalar yerine, götürü ödemeler yapılmasını kararlaştırabilirler.

(3) 13 üncü maddenin 1 inci fıkrasının ikinci cümlesine göre haksahipleri için, Avusturya emekli sigortasından yapılan masraflar, emeklilerin hastalık sigortası primi olarak Avusturya Sosyal Sigorta Mercileri Genel Birliğine ödenen sigorta prim meblağlarından tazmin edilir.

Madde 16

Cenaze Yardımı

(1) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olan veya aylık almaya hak kazanmış bulunan bir kimsenin veya aile ferdinin bir Âkit Taraf ülkesinde ölümü halinde, ölüm ilk Âkit Taraf ülkesinde vuku bulmuş sayılır.

(2) Cenaze yardımı, yardıma müstehak olan kimsenin diğer Âkit Taraf ülkesinde ikâmet etmekte olması halinde de, yetkili sosyal sigorta mercii tarafından ödenir.

Kısım 2

Yaşlılık, Malullük ve Ölüm (Aylıklar)

Madde 17

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

(1) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre bir yardım hakkının kazanılması, idamesi veya ihya edilmesi sigortalılık sürelerine bağlı olduğu takdirde, yetkili sosyal sigorta mercii, gereği halinde, diğer Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini, aynı zamanda rastlamamak şartıyla, kendi mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleri gibi nazarı itibare alır.

(2) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, belirli yardımların yapılması, sigortalılık sürelerinin özel bir sisteme tabi olan bir meslekte veya belirli bir meslekte veya belirli bir uğraşta geçmiş olmasına bağlı bulunduğu takdirde, bu yardımların yapılması için, diğer Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri sadece, bu sigortalılık sürelerinin benzer bir sistemde böyle bir sistem yok ise, aynı meslekte veya aynı uğraşta geçmiş olması halinde, nazarı itibare alınır.

Madde 18

Bir Yıldan Az Olan Sigortalılık Süreleri

(1) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımın yapılması için nazara alınacak olan sigortalılık sürelerinin toplam olarak oniki aya ulaşmaması halinde, bu Âkit Taraf mevzuatına göre hiçbir yardım yapılmaz. Ancak, bu durum, bu Âkit Taraf mevzuatına göre bir yardım hakkının sadece bu sigortalılık sürelerine istinaden kazanılmış olması halinde geçerli değildir.

(2) 1 inci fıkranın birinci cümlesinde belirtilen sigortalılık süreleri, diğer Âkit Taraf sosyal sigorta mercii tarafından, bir yardım hakkının kazanılması, idamesi ve ihya edilmesi ve miktarı bakımından, sanki bu süreler kendi mevzuatına göre geçmiş gibi nazarı itibare alınır.

Fasıl 1

Avusturya Mevzuatına Göre Yapılan Yardımlar

Madde 19

Yardım Hakkının Tespiti

Her iki Âkit Taraf mevzuatına göre sigortalı olarak çalışmış olan bir kişinin veya geride kalan haksahiplerinin yardım talebinde bulunmaları halinde, yetkili Avusturya sosyal sigorta mercii, Avusturya mevzuatına göre, ilgili kişinin, 17 nci maddeye göre sigortalılık sürelerini birleştirerek ve aşağıdaki hükümleri nazarı dikkate alarak, yardım hakkına sahip olup olmadığını tespit eder :

1. Avusturya mevzuatına göre aylık bağlama sürelerinin zorunlu sigorta sürelerinin, zorunlu sigorta sürelerinin içinde olduğu zaman bölümünü uzatması halinde, bu zaman bölümü, Türk mevzuatına göre aylık ödeme sürelerine de uygun olarak uzar.

2. Gün olarak ifade edilen Türk sigortalılık süreleri ay'a tahvil edilir, 30 gün bir ay olarak dikkate alınır; geri kalan günler bir tam ay olarak kabul edilir.

Madde 20

Yardımların Hesaplanması

(1) Avusturya mevzuatına göre 17 nci madde hükmü uygulanmaksızın da yardım talep hakkının mevcut olması durumunda, yetkili Avusturya sosyal sigorta mercii yardımı münhasıran Avusturya mevzuatına göre geçen süreleri nazarı itibare alarak tespit eder.

(2) Avusturya mevzuatına göre yardım hakkının sadece 17 nci maddenin uygulanması durumunda mevcut olması halinde, Avusturya yetkili sosyal sigorta mercii bu yardımı münhasıran Avusturya mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini ve aşağıda zikredilen hükümleri nazarı itibare alarak tespit eder :

1. Şayet kısmî veya tam olarak yapılacak olan yardımların miktarı, geçirilen sigortalılık sürelerine bağlı değil ise, Avusturya mevzuatına göre yardımın hesabında dikkate alınan 30 yıllık sigortalılık süresine oranla bir ödeme yapılacak ise, her halükârda yapılacak olan ödeme, bu sürenin tamamı nazarı itibare alınarak tayin edilir.

2. Maluliyet veya geride kalan hak sahiplerine yapılacak yardımlar hesap edilirken, yardım hakkını doğuran sigorta olayının vukuundan sonra geçen sürenin hesabında, Avusturya mevzuatına göre yardımın yapılabilmesi için nazarı itibare alınacak sigortalılık süreleri olarak ilgili kişinin 16 yaşını doldurmasından, talep hakkını doğuran sigorta olayının vukuuna kadar tam ay olarak hesaplanan sürelerin 2/3 ü oranındaki kısmı ve ancak her halükârda azamî tamamı dikkate alınır.

3. 1 numaralı bend;

a) Munzam bir sigortadan yapılan yardımlar bakımından,

b) Asgarî bir gelirin teminat altına alınması bakımından gelire bağlı olarak yapılan yardım ve kısmî yardımlar için geçerli değildir.

Fasıl 2

Türk Mevzuatına Göre Yapılan Yardımlar

Madde 21

Yardım Hakkının Tespiti

Her iki Âkit Taraf ülkesinde sigortalı olarak çalışmış olan bir kimse veya geride kalan haksahipleri bir yardım isteminde buldukları takdirde, yetkili Türk sosyal sigorta mercii, kendisi için geçerli yasal mevzuata göre, ilgili kişinin sigortalılık sürelerini 17 nci maddeye göre birleştirerek ve aşağıdaki hükümleri dikkate alarak yardım hakkına sahip olup olmadığını tespit eder :

4561

4.4.2000

a) Yetkili sosyal sigorta mercii, sigortalı kişinin Türkiye’de son defa prim ödediği kurum veya sandıktır.

b) Bir kişi Türkiye’de sigortalı olmadan önce Avusturya mevzuatına göre emeklilik sigortasına tabi olmuş ise, Türk mevzuatının uygulanmasında Avusturya’daki sigortalılığın başlangıcı, sigortaya ilk giriş tarihi olarak kabul edilir.

c) Ay olarak ifade edilen Avusturya sigortalılık süreleri güne çevrilir ve 1 ay 30 gün olarak kabul edilir.

Madde 22

Yardımların Hesaplanması

(1) Türk mevzuatına göre, 17 nci madde hükmü uygulanmaksızın yardım talep hakkının mevcut olması durumunda yetkili Türk sosyal sigorta mercii, yardımı münhasıran Türk mevzuatına göre geçen süreleri dikkate alarak hesaplar.

(2) Türk mevzuatına göre yardım hakkının sadece 17 nci maddenin uygulanması durumunda mevcut olması halinde Türk yetkili sosyal sigorta mercii bu yardımı aşağıdaki şekilde tespit eder.

a) Yetkili sosyal sigorta mercii ilk olarak her iki Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin münhasıran kendi mevzuatına göre geçmiş olsaydı müstehak olunacak olan nazarı yardım miktarını hesaplar.

Şayet yardım bir sigortalılık süresine bağlı değil ise yardımın miktarı nazarı miktardır.

b) Yetkili sosyal sigorta mercii, daha sonra (a) fıkrasına göre hesaplanan meblağın ilgiliye ödenecek bölümünü, kendi mevzuatına göre dikkate alınacak olan sigortalılık süreleri ile her iki Âkit Taraf mevzuatına göre geçen tüm sigortalılık süreleri arasındaki organa uygun olarak hesaplar.

c) Türk mevzuatına göre aylıklara ilave olarak yapılan yardımlar da (a) ve (b) bendlerine göre hesaplanır.

Fasıl 3

İşkazaları ve Meslek Hastalığı

Madde 23

Sağlık Yardımları

(1) Bir işkazası veya meslek hastalığı dolayısıyla Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, sağlık yardımlarını talep etme hakkına sahip olan ve diğer Âkit Taraf ülkesinde geçici veya devamlı ikâmet etmekte olan bir kişi, yetkili sosyal sigorta mercii nam ve hesabına, geçici veya devamlı ikâmet etmekte olduğu Âkit Tarafın sosyal sigorta merciiinden, bu mercii için geçerli olan mevzuata göre, sanki bu tarafın sosyal sigorta merciiinde sigortalı imiş gibi, sağlık yardımı talep etme hakkına sahiptir. 11 inci maddenin 2 nci fıkrası buna uygun olarak uygulanır.

(2) 1 inci fıkrada öngörülen sağlık yardımları,

4561

4.4.2000

Avusturya'da

İlgili kişinin geçici veya devamlı olarak ikâmet ettiği yerdeki ilgili bölge hastalık kazası,

Türkiye'de

Sosyal Sigortalar Kurumu,

tarafından yapılır.

(3) 1 inci fıkraya göre hâsıl olan masraflar, 15 inci maddeye uygun olarak tazmin edilir.

Madde 24

Meslek Hastalıklarında Tazminat

Bir meslek hastalığı nedeniyle her iki Âkit Taraf mevzuatına göre bir tazminat ödenecek ise, bu tazminat, ülkesinde son olarak ve mahiyeti itibariyle böyle bir meslek hastalığına neden olabilecek işin yapıldığı Âkit Taraf ülkesindeki mevzuata göre ödenir.

BÖLÜM IV

Çeşitli Hükümler

Madde 25

Yetkili Makamların Görevleri

İdarî ve Adli Yardım

(1) Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli olan idarî önlemleri bir Anlaşma ile düzenlerler.

(2) Yetkili makamlar birbirlerine;

a) Bu Anlaşma'nın uygulanması için alınan tüm önlemler,

b) Bu Anlaşma'nın uygulanması ile ilgili olarak kendi mevzuatlarında vaki olan tüm değişiklikler,

hakkında bilgi verirler.

(3) Her iki Âkit Taraf sosyal sigorta mercileri ve resmî makamları, 2 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen mevzuatların ve bu Anlaşma'nın uygulanmasında, sanki kendi mevzuatlarını uyguluyorlarmış gibi, karşılıklı yardımda bulunurlar. Bu yardımlar ücretsiz olarak yapılır. Her iki Âkit Taraf yetkili makamları buna karşılık belirli bazı masrafların ödenmesini kararlaştırabilirler.

(4) Âkit Tarafların yetkili sosyal sigorta mercileri ve resmî makamları, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla birbirleri ile ve keza ilgili kişiler veya bunların yetkili kıldığı kişiler ile doğrudan temasa geçebilirler.

(5) Bir Âkit Tarafın sosyal sigorta mercileri, resmî makamları ve mahkemeleri, kendilerine verilen dilekçe vesair yazıları, diğer Âkit Taraf devletinin resmî dili ile yazılmış olmalarından dolayı red edemezler.

(6) Bir Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında gerekli görülen ve diğer Âkit Taraf ülkesinde ikâmet eden kimseleri ilgilendiren hekim muayeneleri, yetkili sosyal sigorta merciinin talebi üzerine ve masrafları bu sosyal sigorta merciinin nam ve hesabına ait olmak üzere, geçici veya devamlı olarak ikâmet eden mahallin yetkili sosyal sigorta mercii tarafından yaptırılır.

Madde 26

İrtibat Büroları

Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak ve özellikle her iki Âkit Taraf ilgili sosyal sigorta mercileri arasında kolay ve süratli bir temasın tesis edilmesi maksadıyla irtibat büroları kurabilirler.

Madde 27

Vergi ve Tasdik Harçlarından Muafiyet

(1) Bir Âkit Tarafın mevzuatında öngörülen ve bu Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında ibraz edilecek olan yazı ve belgelerin vergi, damga resmi, mahkeme veya kayıt ücretlerinden bağışık tutulması veya bundan indirim yapılması gibi hususlar, bu Anlaşmanın veya diğer Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında ibraz edilecek olan aynı mahiyetteki yazı ve belgeler için de geçerlidir.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasında ibraz edilecek olan her türlü belge ve yazıların tasdikine gerek yoktur.

Madde 28

Yazılı Belgelerin Verilmesi

(1) Bu Anlaşmanın veya bir Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında, bir Âkit Tarafın makamına, bir merciine veya başka bir yetkili kuruluşuna verilecek olan dilekçeler, beyannameler veya yapılan itirazlar, diğer Âkit Tarafın bir makamına, bir merciine veya başka bir yetkili kuruluşuna verilmiş dilekçeler, beyannameler veya itirazlar olarak kabul edilir.

(2) Bir Âkit Taraf mevzuatına göre verilen yardım hakkındaki bir dilekçe, bu Anlaşma nazarı itibare alınmak suretiyle, diğer Âkit Taraf mevzuatına göre söz konusu olan aynı mahiyetteki bir yardıma ilişkin dilekçe olarak da geçerlidir; bu husus, dilekçe sahibinin, bir Âkit Taraf mevzuatına göre kazanılan yaşlılık aylığının tespitinin ileri bir tarihe ertelenmesini talep etmesi halinde geçerli değildir.

(3) Bir Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasında, bu Âkit Tarafın bir makamına, bir merciine veya başka bir yetkili kuruluşuna belirli bir süre içerisinde verilecek olan dilekçeler, beyannameler veya itiraz başvuruları, aynı süre içerisinde diğer Âkit Tarafın benzeri mercilerine verilebilir.

(4) 1 ila 3 üncü fıkralarda belirtilen hallerde, kendisine başvuruda bulunulan merci, söz konusu dilekçeleri, beyannameleri veya itiraz dilekçelerini, vakit geçirmeksizin diğer Âkit Tarafın yetkili merciiine iletir.

Madde 29

Ödeme Usulü

(1) Bir Âkit Tarafın sosyal sigorta mercilerinin, bu Anlaşmaya göre, diğer Âkit Taraf ülkesinde bulunan hak sahiplerine yapacakları ödemeler, ödeme yükümlülüğünü kaldırarak şekilde ilk Âkit Tarafın parası ile yapılır. Bu sosyal sigorta mercilerinin ödemeleri, diğer Âkit Taraf ülkesinde bulunan sosyal sigorta mercilerine yapılacak olmaları halinde, bu ödemelerin bir Âkit Taraf devletinin parası ile yapılması zorunludur.

(2) Bu Anlaşmanın uygulanmasında gerekli olan meblağların havaleleri, her iki Âkit Tarafın, havale sırasında geçerli olan, tediye anlaşmalarına göre yapılır.

Madde 30

Takip ve Tahsil Usulü

Bir Âkit Tarafın Sosyal Sigorta merciiine borçlanılan primler, diğer Âkit Taraf ülkesinde, bu ülkedeki benzeri bir merciiye borçlanılan primlerin tahsili için geçerli olan idarî yöntemlere göre yapılabilir.

Madde 31

Avansların Mahsubu

(1) Âkit Taraflardan birinin Sosyal Sigorta merciiinin, bir yardıma mahsuben bir avans ödemiş olması halinde, diğer Âkit Tarafın mercii, kendi mevzuatına göre müstehak olunan aynı mahiyetteki bir yardımın aynı zaman bölümüne rastlayan fark ödemesini ilk Âkit Taraf Sosyal Sigorta merciiinin talebi üzerine ve onun nam ve hesabına mahfuz tutar. Bir Âkit Taraf Sosyal Sigorta merciiinin, diğer Âkit Taraf ülkesindeki bir Sosyal Sigortalar merciiinin bilahare, aynı mahiyette yardımda bulunacağı bir süre için, gerekeninden fazla olarak bir yardımda bulunmuş olması halinde, bu yardımı aşan meblağ, bilahare ödenecek meblağ miktarı kadar, ilk cümle anlamında avans olarak yapılan bir ödeme olarak kabul edilir.

(2) Bir Âkit Taraf ülkesindeki bir hak sahibine, bu hak sahibinin para yardımını talep etmeye hakkı olduğu bir zaman aralığı içinde bir sosyal yardımın veya işsizlik sigortasından geçici bir yardımın yapılmış olması halinde, yükümlü Sosyal Sigorta mercii veya ödemeyi yapan Sosyal Sigorta mercii, talep üzerine ve ilgili Sosyal Sigorta merciiinin nam ve hesabına olmak üzere aynı zaman aralığına rastlayan ve birikmiş olup ödenecek olan meblağların, ödenmiş bulunan yardım tutarındaki kısmı, sanki yardım, talepte bulunan Sosyal Sigorta merciiinin ülkesinde bulunduğu Âkit Taraf mevzuatına göre yapılmış gibi mahsup edilir.

Madde 32

Tazminat

(1) Bir Âkit Taraf mevzuatına göre, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilen bir zarar nedeniyle tazminat talep hakkı olan bir kimsenin, zarara uğranılan ülke mevzuatına göre, üçüncü kişilere karşı tazminat talep hakkı varsa, bu tazminatı talep etme hakkı uyguladığı mevzuata göre iki Âkit Taraf yetkili Sosyal Sigorta merciiine geçer.

(2) Hâsıl olan zarar dolayısı ile her iki Âkit Taraf Sosyal Sigortalar mercileri tazminat talep etmek hakkına sahip iseler, üçüncü şahıs, birinci fıkra gereğince her iki taraf Sosyal Sigorta merciiine ödenmesi gereken tazminatı, bunlardan birine ödeyerek mükellefiyetini yerine getirmiş sayılabilir. Bu durumda her iki Âkit Taraf Sosyal Sigorta mercileri müteselsil alacaklı sayılırlar ve alınacak tazminatı, yardımlarıyla orantılı olarak paylaşırlar.

Madde 33

İhtilafların Çözümü

(1) Âkit Taraf yetkili makamları, Âkit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumu ve tatbiki nedeni ile çıkacak tüm anlaşmazlıkları müzakere yolu ile halletmeye çalışırlar.

(2) Bir anlaşmazlığın bu şekilde altı ay içinde giderilmesi mümkün olmazsa, bu durumda anlaşmazlığın çözümü Âkit Taraflardan birinin müracaatı üzerine aşağıdaki şekilde oluşturulacak olan bir hakem heyetine devredilir :

a) Anlaşmaya taraf olan her devlet anlaşmazlığın hakem heyeti tarafından giderilmesi ile ilgili müracaatın eline geçmesinden itibaren bir ay içinde bir hakem tayin eder. Bu şekilde tayin edilen iki hakem, hakemini son olarak atayan devletin bu atamayı bildirmesinden itibaren iki ay içinde üçüncü bir devletin uyruğundaki bir kişiyi üçüncü hakem olarak seçer.

b) Anlaşmaya taraf olan devletlerden birinin tespit edilen süre içinde hakem tayin etmemesi durumunda, diğer devlet Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin başkanına başvurarak, hakem tayin etmesini isteyebilir. Tayin edilen iki hakemin atanacak üçüncü hakemin seçimi konusunda mutabakata varamamaları halinde, aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurulur.

c) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin başkanının Anlaşmaya taraf olan devletlerden birinin uyruğunda olması halinde, bu madde ile kendisine verilen görevler mahkemenin başkan yardımcısına ya da aynı uyruқта olma durumunun söz konusu olmadığı en yüksek dereceli hâkime devredilir.

(3) Hakem heyeti oy çokluğu ile karar verir. Heyetin kararları her iki devlet için de bağlayıcı niteliktedir. Anlaşmaya taraf olan her devlet kendisi tarafından atanan hakemin masraflarını karşılar. Diğer masraflar Anlaşmaya taraf olan devletlerce eşit oranda karşılanır. Hakem heyeti çalışma usullerini kendisi belirler.

BÖLÜM V
Geçici ve Son Hükümler
Madde 34
Geçici Hükümler

(1) Âkit Tarafların mevzuatlarında süresi içinde yapılan başvurularda geriye doğru geçerli olmak üzere belirli yardımların yapılacağı öngörülmesi durumu hariç bu anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce vakî olan ya da 35 inci maddenin 3 üncü fıkrası kapsamına giren kişiler için 1 Ekim 1996 tarihinden önceki yardım taleplerine mesnet teşkil etmez.

(2) Bu Anlaşmaya göre bir yardım hakkının tespiti için Âkit Taraf mevzuatlarından birine göre bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce geçirilmiş bulunan sigortalılık süreleri de dikkate alınacaktır.

(3) Bu Anlaşma birinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydı ile Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce vuku bulan sigorta olayları için de daha önce tespit edilen talepler toplu olarak ödenmediği müddetçe geçerlidir.

(4) Bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden önce kazanılmış haklar bu Anlaşma ile haleldar edilemez.

(5) 35 inci maddenin 3 üncü fıkrası kapsamına girmeyen bir kişinin bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde yardım almak için müracaatta bulunması halinde, yardımların bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren verilmesi gerekli olup, ilgilinin başvurusu içinde yapılmadığı veya zaman aşımı ileri sürülerek reddedilemez.

Madde 35
Yürürlüğe Giriş

(1) Bu Anlaşma onaylanacaktır. Onay belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Ankara'da teati edilecektir.

(2) Bu Anlaşma onay belgelerinin teati edildiği ayı takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girer.

(3) Bu Anlaşma'nın sosyal güvenlik çerçevesindeki yardımlardan yararlanılması ve bu yardımların verilmesi ile ilgili hükümleri, 1 Ekim 1996 tarihinden itibaren Âkit Taraf arasındaki, bu tarihten önce geçerli olan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının kapsamına giren şahıslara uygulanır. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce sağlık yardımlarının yapılması bakımından değişik bir yöntemin uygulanmış olması halinde, bu uygulama aynen kabul edilir.

Madde 36
Yürürlükten Kalkma

(1) Bu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir. Her bir Âkit Taraf bir takvim yılı sonu itibariyle altı aylık bir feshi ihbar süresine riayet ederek ve yazılı olarak diplomatik yoldan bu Anlaşmayı feshedebilir.

(2) Fesih edilmesi halinde, bu Anlaşmanın müktesep haklara ilişkin hükümleri geçerli olmakta devam eder.

Her iki Âkit Taraf yetkilileri bu anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu anlaşma Viyana'da 28 Ekim 1999 tarihinde Türkçe ve Almanca olmak üzere iki orijinal nüsha halinde düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı derecede geçerlidir.

Türkiye Cumhuriyeti adına

Avusturya Cumhuriyeti adına

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
26	57	95
28	67	311
30	75	72: 74, 267: 290

I- Gerekçeli 371 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/625